

Gender Centar Federacije BiH

Multisektorska edukacija

Prof. dr. sc. Kristina Sesar
Prof. dr. sc. Artur Dodaj

Sarajevo, Hotel Hollywood Ilidža
14. i 15. septembar 2023. godine

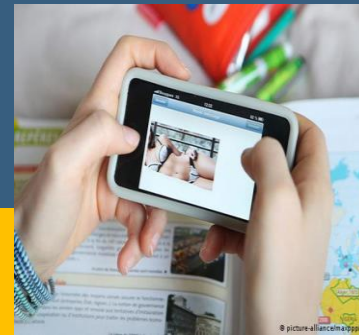
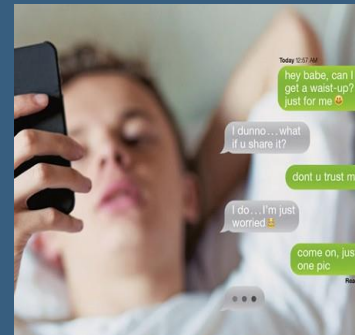
Sadržaj

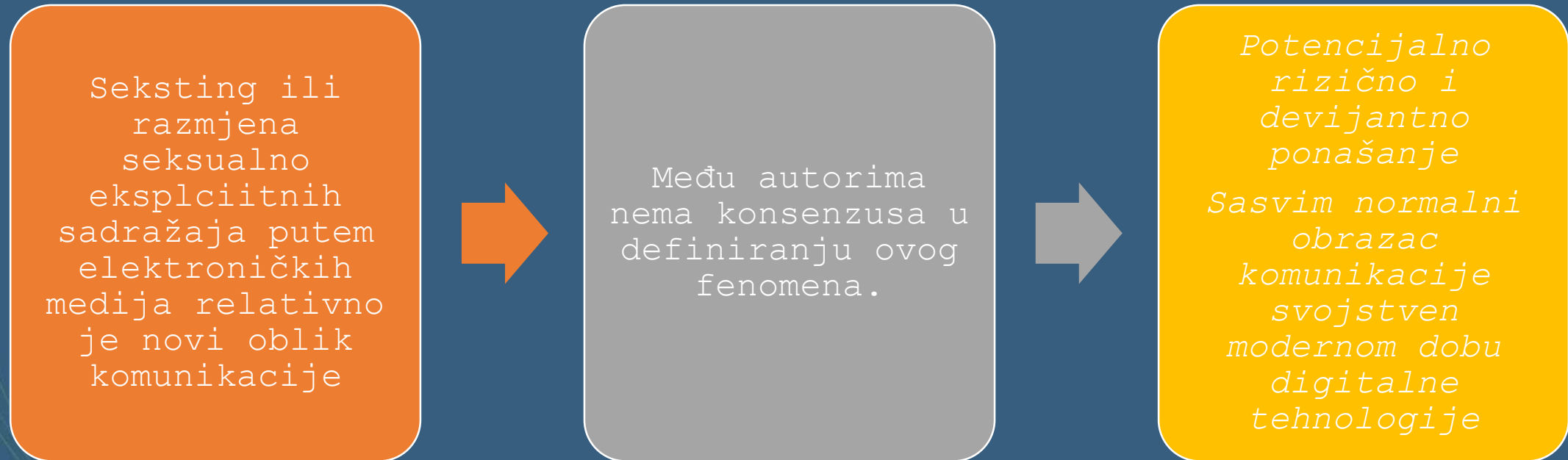
Što je dovelo do pojave sekstinga?

- **Pojava interneta**

- povećana izloženost mladih dobi neprimjerenim sadržajima i drugim rizicima na internetu (Teimouri i sur., 2018; Vejmelka i Matković, 2021).
- stvaranje novih mogućnosti u području socijalizacije, npr. produkcija vlastitog te razmjena vlastitog ili tuđeg medijskog sadržaja poput tekstualnih poruka, fotografija ili videozapisa (Reid-Chassiakos i sur., 2016)

Definicija sekstinga

Döring, 2014; Rice i sur., 2014; Scholes-Balog i sur., 2016

Definicija sekstinga

- Naši nalazi: *Možete li pojasniti što je to*

„Slanje fotografija/videozapisa eksplicitnog seksualnog sadržaja drugoj osobi putem online ili mobilnih servisa za komunikaciju.“
(M, Zagreb, RH)

„Slanje eksplicitnog sadržaja putem poruka.“
(Ž, Sarajevo, BiH)

„...i vođenje razgovora putem mobilnog telefona ili računala koji imaju seksualnu konotaciju.“
(Ž, Banja Luka, BiH)

Slanje i primanje fotografija, videozapisa ili poruka eksplicitnog sadržaja.
(Ž, Mostar, BiH)

Vrste sekstinga

Temple i Choi, 2014

- Aktivni seksting
- Pasivni seksting

Wolak i sur., 2012; Wolak i Finkelhor, 2011

Problematični seksting

Uključuje kriminalne elemente i/ili elemente zlostavljanja

Eksperimentalni seksting

Svrha takvog oblika nije naštetiti osobi i ne uključuje elemente kriminalnog ponašanja.

Vrste sekstinga

- Četverokomponentni model sekstinga (Dodaj i Sesar,

Sexting has recently become a relatively widespread and devastating problem among youth, and its complex nature and consequences are increasingly arousing the interest of current scientific and professional practice. Although researchers have made substantial efforts to provide the definition of the sexting there is no general consensus among them on the meaning of the sexting. In this review, we proposed a simple theoretical framework of sexting that seeks to refine the operationalization of sexting from previous research. Following a systematic review of sexting research from Sesar, Dodaj, and Simić (2018) which postulated a theoretical model of sexting, as well as previous researchers, we suggest that sexting behaviour has four forms: relational sexting, reactive sexting, forced sexting and violent sexting. We define this operationalization of sexting by focusing on the motivation for sexting and underlying sexting elements (such as the content of sexts etc.). This paper describes all forms of sexting behaviour proposed and closes by encouraging future researchers to investigate our understanding of sexting behaviour.

¹ University of Zadar, Department Psychology, Croatia

² University of Mostar, Faculty of Science and Education, Department of Psychology, Bosnia and Herzegovina

E-mail corresponding author: artadodaj@gmail.com

Keywords:

Sexting; Motivation for sexting; Elements of sexting; Typology.

Received: 30 March 2020

Accepted: 15 July 2020

Published: 13 August 2020

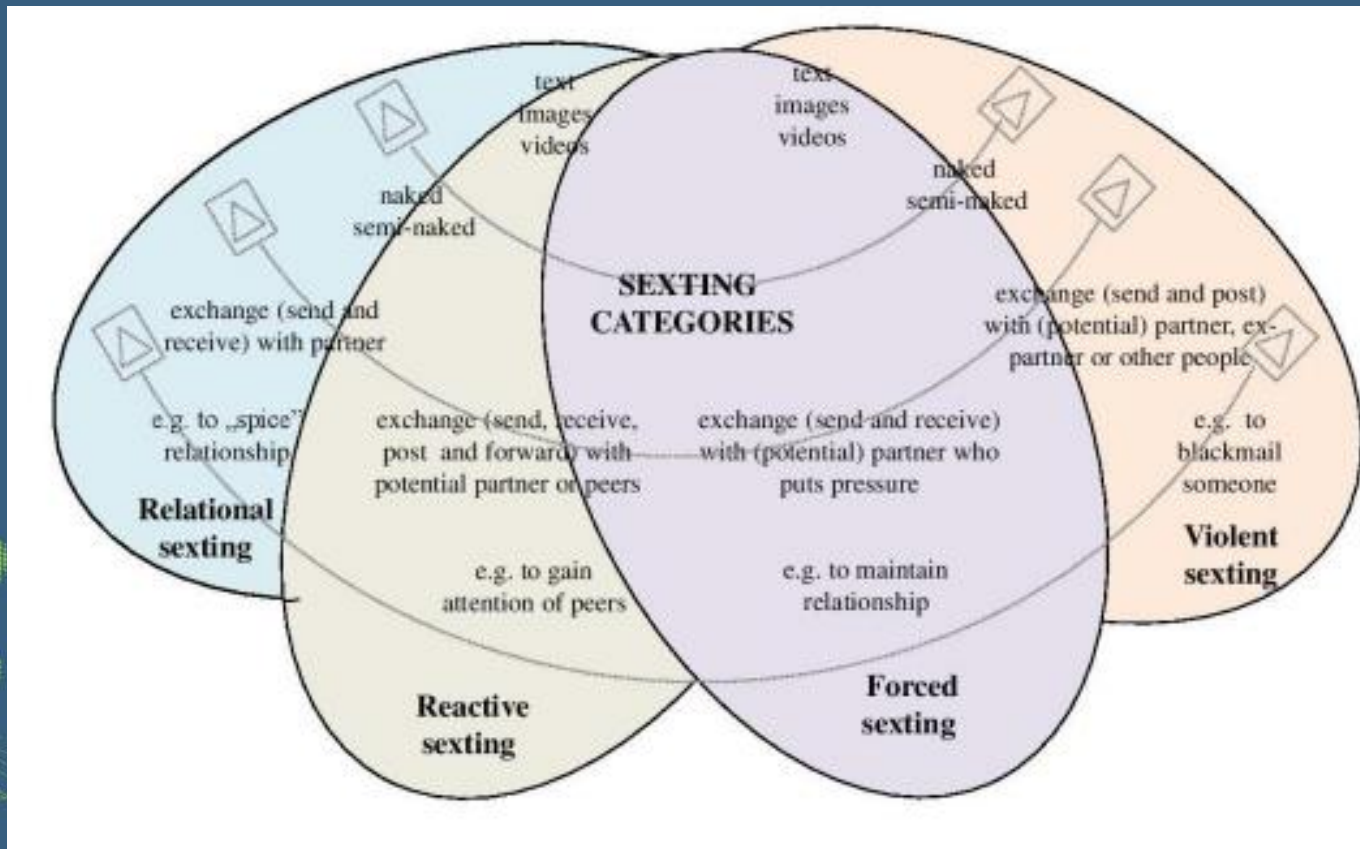
Citation: Dodaj, A., Sesar, K. (2020). Sexting categories. *Mediterranean Journal of Clinical Psychology*, 8(2). Doi: <https://doi.org/10.6092/2282-1619/mjcp-2432>

I. Introduction

In the current decade, sexting has gained momentum, as has the interest using online communication among youth increased and the compilation of "sex" and "texting" was adopted in the New Oxford dictionary's Word of the Year (Stanglin, 2009; according to Hudson et al., 2014). In general, sexting is defined as sending, receiving, or forwarding sexually explicit messages or nude, partially nude, or sexually suggestive digital images of one's self or others via a cell phone, e-mail, Internet, or Social Networking Service (Brown et al., 2009; Calvert, 2009; Corbett, 2009; Dilberto & Matvey, 2009; Halder & Jaishankar, 2014; Jaishankar, 2009; Walker &

Vrste sekstinga

- Četverokomponentni model sekstinga (Dodaj i Sesar, 2020)

Raširenost sekstinga

- Oko 59 % mladih odraslih osoba poslalo je ili objavilo seksualno sugestivnu tekstualnu poruku, dok je njih 64 % primilo takvu poruku (prema *National Campaign to Prevent Teen and Unplanned Pregnancy* i *CosmoGirl.com*, 2008)

Raširenost sekstinga

Dodaj i sur., (N=3388)

➤ **55.9%** mladih iz BiH barem jednom se uključilo u neki oblik sekstinga.

Slanje seksualno eksplicitnog sadržaja	41.1%
Primanje seksualno eksplicitnog sadržaja	49.6%
Prosljeđivanje tuđih seksualno eksplicitnih sadržaja	8.5%
Primanje prosljeđenih seksualno eksplicitnih sadržaja	43.4%

Raširenost sekstinga

- **64.7%** srednjoškolaca iz BiH barem jednom se uključilo u neki oblik sekstinga.

Slanje seksualno eksplicitnog sadržaja	35.1%
Primanje seksualno eksplicitnog sadržaja	46.2%
Prosljeđivanje tuđih seksualno eksplicitnih sadržaja	10.2%
Primanje prosljeđenih seksualno eksplicitnih sadržaja	42.9%

Raširenost sekstinga

- Naši nalazi (N=3388)

Vršenje prisile

38.9% srednjoškolaca iz BiH navodi kako je vršilo prisilu za sudjelovanje u sekstingu.

52.1% srednjoškolaca iz BiH koji su u intimnoj vezi navodi kako je vršilo prisilu za sudjelovanje u sekstingu.

Doživljavanje prisile

43.4% srednjoškolaca iz BiH navodi kako je doživljavalo prisilu za sudjelovanjem u sekstingu.

58.4% srednjoškolaca iz BiH koji su u intimnoj vezi navodi kako je doživljavalo prisilu za sudjelovanjem u sekstingu.

Teorijska objašnjenja sekstinga

- Sexual scripting theory (Gagnon & Simon, 2005)
- Self-perception theory (Bem, 1972)
- Prototype willingness model (PWM) (Gerrard et al., 2008; Gibbons & Gerrard, 1995; Gibbons et al., 1998)
- Theory of reasoned action (TRA) (Fishbein & Ajzen, 1975) and theory of planned behaviour (TPB) (Ajzen, 1991)
- Social learning theory (Akers & Jennings, 2009; Sutherland, 1947)
- Social exchange theory (Laursen & Jensen-Campbell, 1999; Thibaut & Kelley, 1965)
- Problem behaviour theory (Jessor & Jessor, 1977)
- Catharsis theory (Harris & Scott, 2002)
- Self-control theoretical model (Gottfredson & Hirschi, 1990)
- Crime opportunity theory (Cohen & Felson, 1979; Cohen et al., 1981; Hindelang et al., 1978)
- Evolutionary theory (Ploharz, 2017)
- Multiple goal theory (Harris, 2017)
- Objectification theory (Aubrey, 2006; Peluchette & Karl, 2009; Ringrose et al., 2013; Thiel-Stern, 2009; Ward et al., 2016)
- Routine activities theory (Cohen & Felson, 1979; Reyns et al., 2014)
- Triangular theory of love (Sternberg, 1997; Sumter et al., 2013)
- Social ecological framework (Bronfenbrenner, 1979, 1994)
- Feminist perspective (Ringrose et al., 2013)

Teorijska objašnjenja sekstinga

Sudjelovanje u sekstingu normalno vs. devijantno ponašanje?

- **Kriminološke teorije:** niska samokontrola i izloženost sekstingu bitne odrednice sekstinga (Reyns i sur., 2014)
- **Teorije socijalnog učenja:** pozitivni stavovi prema sekstingu i percepcija da vršnjaci odobravaju takvo ponašanje povezani s povećanom učestalošću sekstinga (npr. Hudson i sur., 2012; Van Ouytsel i sur., 2016)
- **Evolucijske teorije:** dugoročna reproduktivna strategija zadržavanja partnera/kratkoročna strategija privlačenja partnera (Ploharz, 2017)

Primjer:

Mama primjećuje da mladi često sudjeluju u razmjeni seksualno eksplicitnog sadržaja te o tome razgovara sa svojom kćeri adolescenticom. Tijekom razgovora s kćeri saznaje da ona često sudjeluje u razmjeni seksualno eksplicitnog sadržaja.

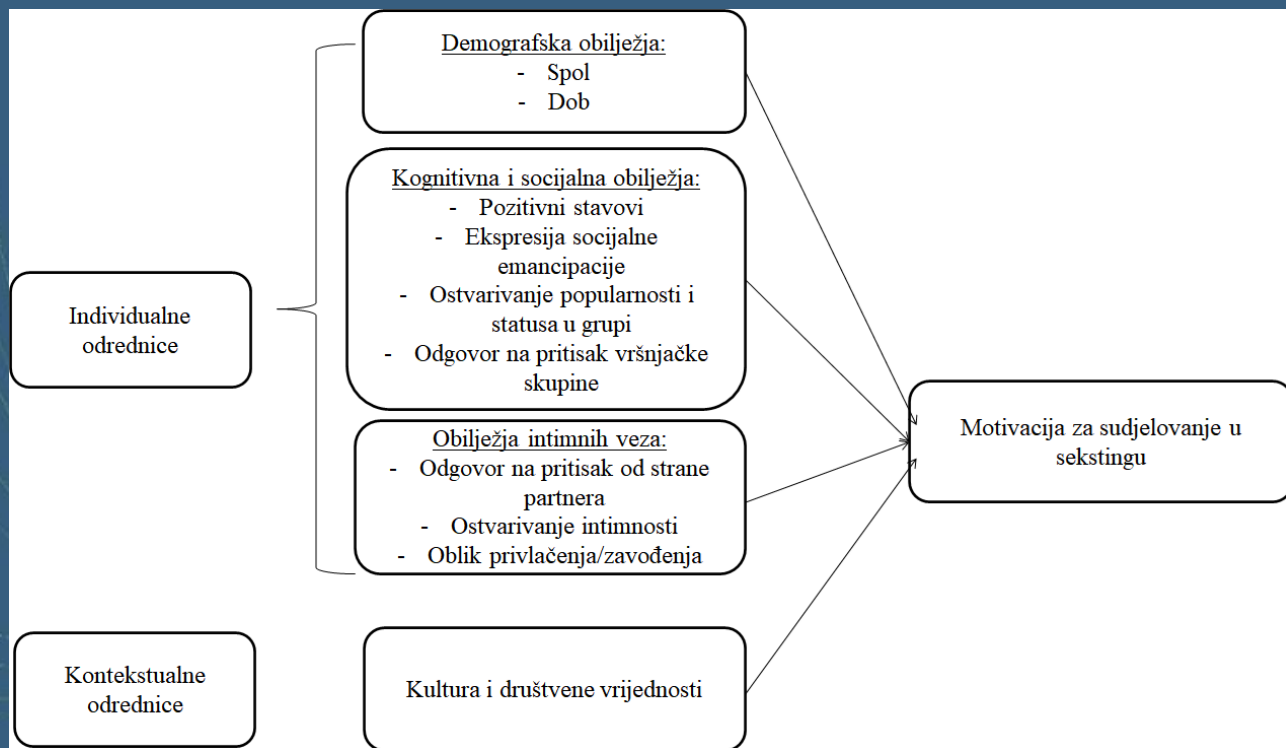
Na pitanje zašto to radi odgovorila je: „Jednostavno me to uzbuđuje. Ti znaš da sam ja otvorena za nove stvari.“ Teško joj je razumjeti zašto to njezina kći radi i razloge koje navodi te odlučuje o tome razgovarati s prijateljicom koja ima sina slične dobi.

Prijateljica joj kaže kako je mladima to normalan način komunikacije. Seksting im je zabavan i često se njime koriste u komunikaciji s vršnjacima, ali i okviru mladenačkih veza. Ne razumije zašto se prijateljica toliko uznemirila zbog aktivnog sudjelovanja njezine kćeri u sekstingu.

Teorijska objašnjenja seksti

Sudjelovanje u sekstingu normalno vs. devijantno ponašanje?

→ Motivacijski teorijski model sekstinga (prema Sesar i sur., 2019):

Teorijska objašnjenja sekstinga

- Naši nalazi

Motivi razmjene vlastitih seksualno eksplicitnih sadržaja

- „Pokatkad u vezi na daljinu slanje seksualno eksplicitnog sadržaja može poboljšati situaciju.“ (Ž, Sarajevo, BiH)
- „Za sebe ne mogu baš reći ništa doli puke zabave i što bi se reklo 'scratching the itch'.“ (Ž, Zadar, HR)

Motivi razmjene tuđih seksualno eksplicitnih sadržaja

- „U većini situacija mislim da je riječ o ponižavanju (npr. kada bivši partner dijeli sliku svog bivšeg partnera s javnošću, a koja je dotad bila privatna), također može biti i ismijavanje ili pak hranjenje ega.“ (Ž, Banja Luka, BiH)
- „Misle da je to zabavno.“ (Ž, Zagreb, RH)

Posljedice sekstinga

Primjećujete da je Vaša učenica u posljednje vrijeme uznemirena.

Na pitanje što je muči odgovara da je nedavno dečku poslala fotografiju svojega polugolog tijela i sada se boji da je dečko ne proslijedi ostalima u razredu. Kao razlog za strah navodi njihove lošije odnose u posljednje vrijeme.

Kaže da joj je dečko zadnji put napisao poruku da će svima poslati fotografiju ako odluči prekinuti s njim. Osjeća se dosta loše. Danima ne spava. Izbjegava društvo. Krenula je konzumirati nikotinska sredstva kako bi ublažila uznemirenost. Navodi i da učestalije ulazi u verbalne sukobe sa svojim roditeljima.

→ prema Sesar i Dodaj, 2020

seksualno iskorištavanje
seksualno zlostavljanje
vršnjačko nasilje
emocionalne poteškoće
seksualna rizična ponašanja
nasilje preko interneta
spolno prenosive bolesti
seksualno nasilje **tjelesno zlostavljanje**
samopoštovanje
nasilje u intimnim vezama
konzumacija alkohola i psihoaktivnih tvari

Posljedice sekstinga

Narušeno mentalno zdravlje (npr. Dake i sur., 2012; Jasso-Medrano i sur., 2018; Mori i sur., 2019; Van Ouytsel i sur.,

2014). Korištenje poslanog sadržaja kao sredstva za osvetu ili šalu, sa ili bez potpune spoznaje o posljedicama (Bianchi i sur., 2018)

Prosljeđivanje sadržaja (npr. Van Ouytsel i sur., 2017)

Pravne posljedice (Williamson, 2021)

Nasilje u vezama (Drouin i sur., 2012; Van Ouytsel i sur., 2016; Wood i sur., 2015; Zweig i sur., 2014)

Posljedice sekstinga

- Naši nalazi

Posljedice razmjene vlastitih seksualno eksplicitnih sadržaja

„Pozitivne: zabava, seksualno uzbuđenje, 'blowing off steam', bolje upoznavanje partnera i njihovih preferencija.“ (Ž, Zadar, RH)

„... a negativne su nastavak slanja tog sadržaja drugim ljudima te njihovo širenje i tako se vežu i ostali problemi uz to.“ (Ž, Mostar, BiH)

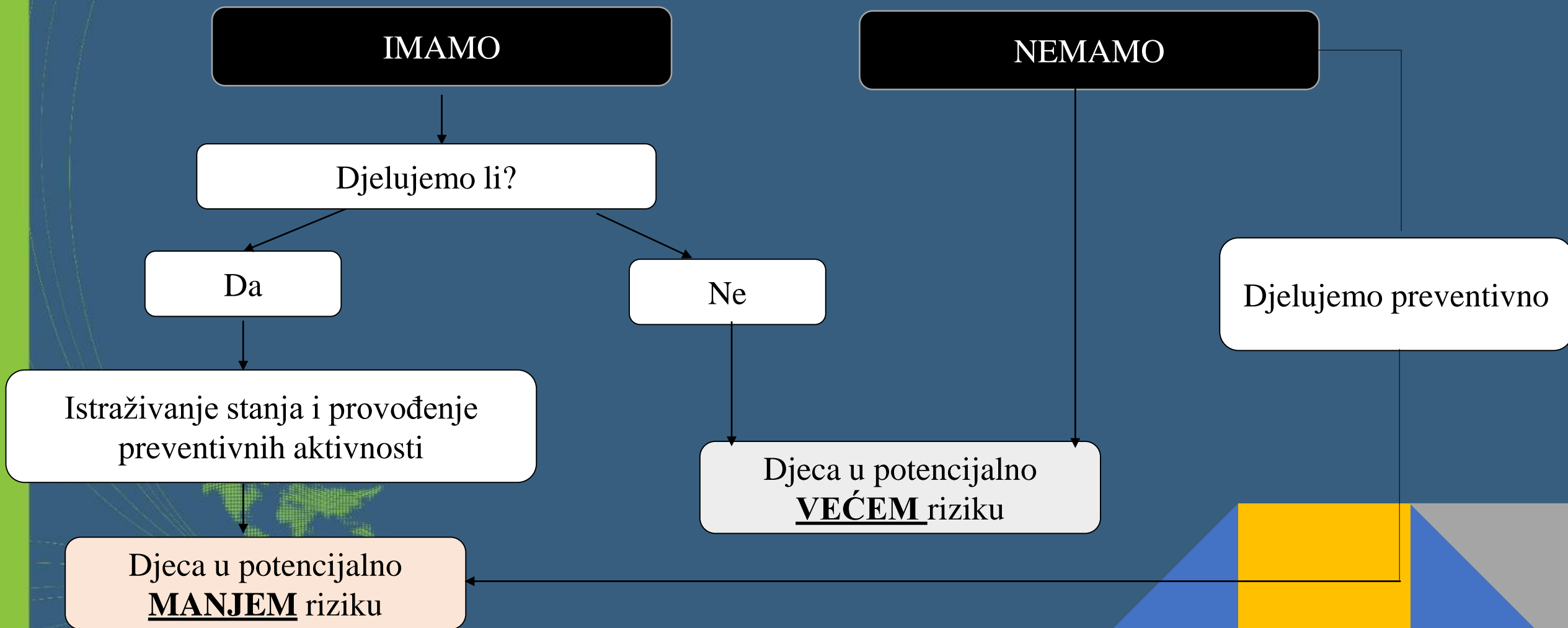
Posljedice razmjene tuđih seksualno eksplicitnih sadržaja

„... možda sram kasnije ako shvate da je ono što su radili pogrešno.“ (M, Zadar, RH)

„Samo negativno mogu nabrojiti, a najozbiljnije je ako uđu u neke legalne probleme, ali ne žalim ih.“ (Ž, Zagreb, RH)

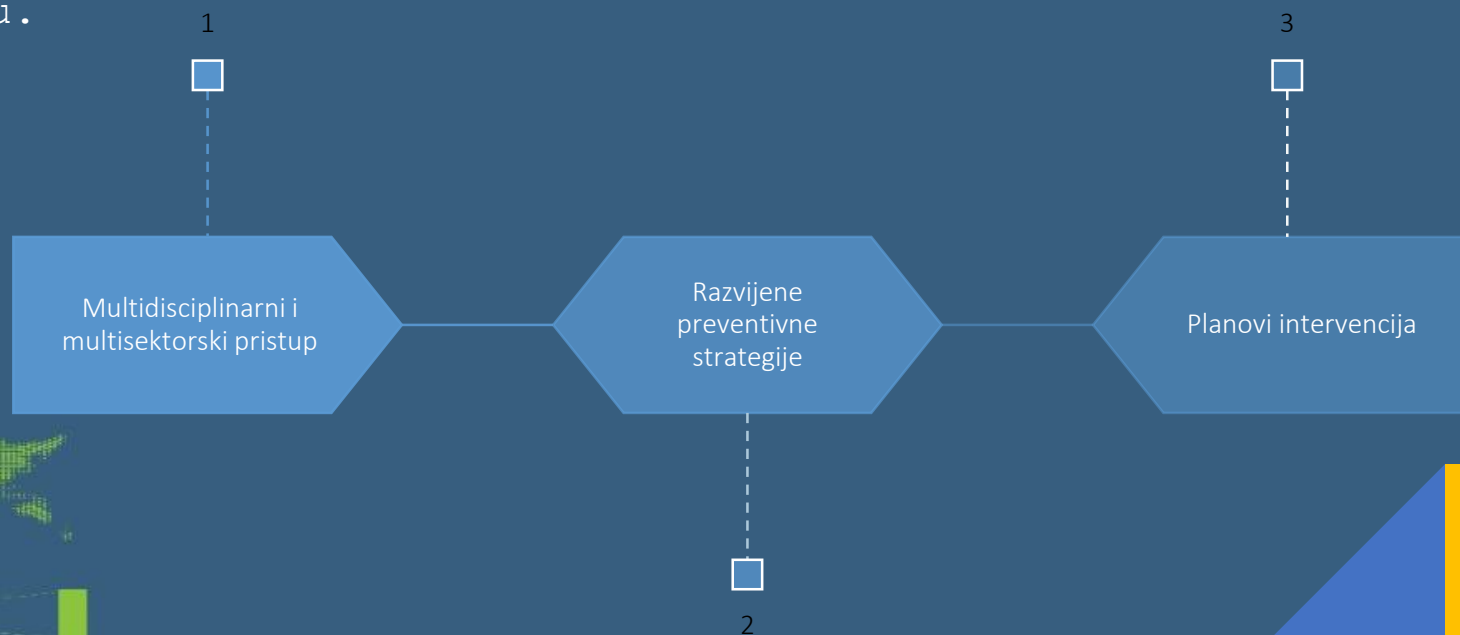
„Negativna je posljedica to što će osoba čiji se sadržaj dijelio biti 'etiketirana' i odbačena od društva.“ (Ž, Sarajevo, BiH)

Umjesto zaključka: Imamo li razloga za zabrinutost?

Prevenција

- Programi prevencije pretežno obuhvaćaju sadržaje kojima se nastoji: povećati svijest i promijeniti ponašanje pojedinaca, kao i predrasuda, mišljenja i ponašanja okoline, putem promjene stavova vezanih za posljedice sudjelovanja u sekstingu.

Rad je dio projekta koji *financira Hrvatska zaklada za znanost (br. 3553).*

Djelovanje u smjeru prevencije sekstinga

1. Razvijanje specifičnog programa prevencije	Provedba edukativnih aktivnosti i programa koji se bave sekstingom na specifičan način (definicija, karakteristike, razlozi sudjelovanja, strategije suočavanja, moguće posljedice, kako sudjelovati u sekstingu na siguran načini, itd.). Aktivnosti koje se mogu provoditi fizički ili online.
2. Promicanje sigurne i zdrave upotrebe tehnologije, interneta i društvenih mreža	Razvoj aktivnosti i programa za pružanje strategija koje potiču sigurno online ponašanje.
3. Podizanje svijesti o posljedicama i rizicima sekstinga	Potreba za raspravom i analizom specifičnih posljedica i rizika koje seksting može donijeti.
4. Uključivanje informacija o sekstingu u programe seksualnog odgoja	Integracija sekstinga kao drugog oblika seksualnog ponašanja putem digitalnih medija u aktivnosti i programe seksualnog odgoja. Aktivnosti

Djelovanje u smjeru prevencije sekstinga

5. Osposobljavanje stručnjaka	Kontinuirano usavršavanje stručnjaka koji rade s maloljetnicima i mladima.
6. Promicanje seksualne etike	Poticanje potrebnih vještina za donošenje etičkih odluka u vezi s intimnim odnosom.
7. Podizanje svijesti o rodnim ulogama i stereotipima	Analiza rodnih uloga i stereotipa, osporavanje heteronormativnih pravila femininosti i maskuliniteti.
8. Izrada pravila i protokola	Izrada jasnih školskih pravila koja reguliraju moguće konfliktne situacije u vezi s tehnologijom i sektingom, te osmišljavanje protokola koji će stručnjacima pomoći da znaju kako reagirati i rješavati konfliktne situacije u vezi s sektingom.

Djelovanje u smjeru prevencije sekstinga

9. Poticanje koherentnosti između različitih uključenih strana	Potreba uključivanja obrazovne zajednice u cjelini u aktivnosti koje se poduzimaju u svrhu rješavanja pitanja sekstinga, kao i drugih institucija i društva općenito, kad god je to moguće.
10. Rad na čimbenicima rizika povezanim s vršnjačkom grupom	Poduzimanje radnji koje se odnose na važnost vršnjačke kulture i uloge „gledatelja“.
11. Razmatranje ideja i iskustava adolescenata	Potreba za razumijevanjem iskustava adolescenata i njihova intergacija u edukativne aktivnosti.
12. Poboljšanje školskog okruženja	Poticanje pozitivnih, brižnih i uvažavajućih odnosa među obrazovnom zajednicom.

Djelovanje u smjeru prevencije sekstinga

13. Razvijanje mjera prilagođenih ranjivim skupinama	Osmišljavanje i provedba specifičnih aktivnosti i strategija usmjerenih na različite skupine koje su pokazale veću vjerojatnost doživljavanja negativnih posljedica, kao što su LGBTQIA zajednica, etničke manjine, studenti s visokim rizikom od online viktimizacije ili izraženom impulzivnošću itd.
14. Primjena disciplinskih ili zakonskih mjera, ako je potrebno.	Utvrđivanje jasnih sankcija za ponašanje u školi koje škola smatra negativnim i identificiranje kaznenih djela kao slučajeva u kojima se seksualni sadržaj stvara/distribuiraju bez pristanka.
15. Uključivanje sekstinga u preventivne programe koji se bave drugim povezanim rizicima	Uključivanje strategija obuke o sekstingu u aktivnosti i programe koji se bave različitim rizicima povezanim s ovom pojavom.

Prijedlog preventivnih aktivnosti kod nas

Iz psihološke perspektive ovaj Priručnik predstavlja značajno djelo jer ukazuje na potrebu preventivnog rada s adolescentima uzimajući u obzir različite aspekte njihovog funkcioniranja i novih trendova kojima su izloženi, a o kojima najčešće nemaju dovoljno znanja, a nerijetko i zrelosti da adekvatno reagiraju i zaštite sebe od dugoročno negativnih posljedica. Razvijanje kritičkog stava prema korištenju tehnologije treba postati sastavni dio programa usmjerenih na stručno usavršavanje nastavnika u kontekstu njihovog profesionalnog razvoja.

Prof. dr. sc. Amela Dautbegović

Aktivnosti planirane u radionicama podstiču razvijanje odnosa saradnje i povjerenja između adolescenata, roditelja i nastavnika, čineći da ova tema, u porodičnom obrazovnom i širem društvenom kontekstu postaje sve manje „tabu“ tema, a sve više realnost sa kojom je potrebno suočiti se dok je u samom začetku. S obzirom na nedovoljnu i neadekvatnu informisanost o sekstingu, kao modernoj temi koja je nastala sa značajnim promjenama u našem društvu, ovakva vrsta aktivnosti je višestruko korisna, kako u planiranju intervencija, tako i u prevenciji.

Prof. dr. sc. Nada Vaselić

Djelo na cjelovit način sagledava fenomen sekstinga, pristupa mu sa znanstvene i stručne strane inovativno i cjelovito, a najvažnije pruža vrlo jasne i konkretne smjernice za rad s različitim dobnim skupinama.

Prof. dr. sc. Gordana Buljan Flander

What You Need To Know About Sexting

Sadržaj

Otvori pomoću aplikacije ▼

Predgovor	9
1. Uvod.....	11
2. Radionice za adolescente	19
Što je seksting?	21
Zašto adolescenti odlučuju sudjelovati u sekstingu?.....	27
Kako seksting utječe na adolescente i kako bi trebalo reagirati na njegove negativne posljedice?	31
3. Radionice za nastavnike	35
Koja je moja odgovornost kao nastavnika u sprječavanju sekstinga?	42
Kako nastavnici mogu raditi s obiteljima na prepoznavanju i sprječavanju sekstinga?.....	48
4. Radionice za roditelje	63
Što je seksting i kako razgovarati s djetetom o njemu?.....	65
Što ako je vaše dijete izloženo negativnim posljedicama sekstinga?.....	69
5. Materijali za evaluaciju.....	75
Evaluacijski materijali za adolescente.....	77
Evaluacijski materijali za roditelje/skrbnike.....	79
Evaluacijski materijali za nastavnike.....	80
6. Konačna razmatranja	81
Literatura.....	83

- Primjeri uspješnih preventivnih programa
 - SextYouth program prevencije (Dodaj i sur., 2022)

Što je seksting?

Ishodi

Na kraju radionice sudionici će moći:

- definirati seksting
- identificirati primjere sekstinga
- razumjeti rizik sudjelovanja u sekstingu.

Materijali: papiri i olovke

Trajanje: 45 minuta

Optimalan broj sudionika: od 15 do 20 sudionika

Aktivnosti:

- 1) Recite adolescentima da ćete danas razgovarati o sekstingu.
- 2) Dajte svakom učeniku komad papira i zamolite da napišu sve što im padne na pamet kada čuju riječ seksting.
- 3) Prikupite sve papire i razgovarajte o sekstingu. Obznajte da je seksting slanje, primanje, prosljeđivanje i objavljivanje seksualno eksplicitnih poruka, fotografija i videozapisa (bilo da se radi o vlastitim polugolim fotografijama/videozapisima ili fotografijama videozapisima nekoga drugog) putem mobilnoga telefona, interneta ili društvenih mreža.
- 4) Zatim im recite da ćete im dati primjere različitih vrsta sekstinga (Prilog 2).

1

Zašto adolescenti odlučuju sudjelovati u sekstingu?

Ishodi

Na kraju radionice sudionici će moći:

- analizirati glavne razloge za uključivanje u seksting
- razviti kritičko mišljenje o razlozima uključivanja u seksting i njegovim posljedicama.

Materijali: papiri i olovke, ispisani prilozima 1 i 2

Trajanje: 45 minuta

Optimalan broj sudionika: od 15 do 20 sudionika

Aktivnosti:

- 1) Recite adolescentima da ćete danas razgovarati o razlozima zašto se mladi odlučuju za seksting.
- 2) Podijelite adolescente u male grupe i zamolite ih da razmisle o tome što misle da su razlozi zašto se ljudi uključuju u seksting. Za početak rasprave mogu im se pokazati fotografije povezane sa sekstingom (vidjeti primjere u Prilogu 1).
- 3) Predstavnik svake skupine pročitat će razloge oko kojih su se složili. Na temelju njihovih odgovora objasnite da se najčešći razlozi zašto se mladi uključuju u seksting mogu klasificirati u četiri široke kategorije: 1) kao oblik flerte i/ili traženja pažnje, 2) kao dio sporazumna odnosa, 3) kao eksperimentalna adolescentna faza i 4) zbog pritiska partnera ili prijatelja. Na primjer, adolescenti šalju eksplicitne seksualne sadržaje iz razloga kao što

2

3

Kako seksting utječe na adolescente i kako bi trebalo reagirati na njegove negativne posljedice?

Ishodi

Na kraju radionice sudionici će moći:

- identificirati posljedice do kojih može dovesti seksting
- osigurati strategije za sprječavanje mogućih negativnih posljedica sekstinga.

Materijali: papiri i olovke, internet, projektor, računalo i poster board

Trajanje: 45 minuta

Optimalan broj sudionika: od 15 do 20 sudionika

Aktivnosti:

- 1) Recite adolescentima da će se danas razgovarati o posljedicama sekstinga i načinu kako bismo trebali djelovati kako bi se spriječile njegove negativne posljedice.
- 2) Podijelite adolescente u dvije grupe. Svaka će grupa odražavati različit stav o sekstingu: zagovornici i protivnici sekstinga. Zamolite svaku skupinu da razmisli o mogućim posljedicama sekstinga kako bi obranili svoj stav. Stoga će tema rasprave biti Seksting DA jer ima pozitivne posljedice u odnosu na seksting NE jer ima negativne posljedice. Svaka će grupa imati deset minuta za pripremu rasprave. Nakon što pripreme argumente, svaki će od njih za dvije minute iznijeti svoje glavne argumente. Zatim će ždrijebom izabrati tko počinje

Primjeri uspješnih preventivnih programa

Workshops: Preventive elements	Description
1. Why students participate in sexting?	In the first part of the workshop, students are motivated to express their opinions on why some people participate in sexting. In the second part of the workshop, teachers present the results of the study on why young people participate in sexting and inform them about the goals of the prevention program.
2. Definition of sexting, attitudes toward sexting and consequences of sexting	The second workshop offers real-life stories about adolescents' sexting experiences. Student attitudes toward sexting will be explored through debate. Students are educated about the negative consequences of sexting through real-life stories in the form of video clips. The video clips will be used to initiate a discussion about the negative consequences of sexting behavior. All activities take place in groups.
3. Feelings and another's perspective: Empathy training	Students explore different perspectives on sexting (gender perspective, femininity/masculinity, double standard based on gender, consensual/non-consensual, student reaction in situation of non-consensual forwarding of sexts - support/rejection). Participants will be given two stories about non-consensual sexting (one from a girl's perspective/experience and one from a boy's perspective/experience). Elements of empathy training include perspective taking (the tendency to spontaneously place oneself in the psychological view of others), fantasy - the tendency to place oneself in the victim's feelings and actions - and empathic concern - "other-directed" feelings of sympathy and concern for the victim. To promote empathic responding, participants are asked to read five short vignettes.
4. Roles of participants: role play	Students experience different roles in sexting behavior
5. Internet safety: Peer teaching	More experienced and mentored students teach their classmates about risky behaviour on the Internet and how to protect themselves (safe connection on internet, creating a secure password, protecting confidential information, safe behaviour on cell phones, self-protective behaviour on social networks, etc.).
6. Legal consequences: Moral dilemmas	In an interactive environment, the class explores the legal consequences of sexting.
7. Event for parents: students inform parents	Prepared students educate their parents about digital technology

- Primjeri uspješnih preventivnih programa

Priručnik sekstinga među adolescentima i mladima iz Bosne i Hercegovine te Hrvatske

Priručnik (2011) i materijal za obuku projekta „Priručnik sekstinga među adolescentima i mladima: vodič za roditelje i nastavnike“

Autori: Ana Đorđić, Kristina Ivan i Kristina Prizmić

HRVATSKA
 Zagreb: HTZZ
 1. izdanje: 2011. godine
 2. izdanje: 2012. godine
 3. izdanje: 2013. godine
 4. izdanje: 2014. godine
 5. izdanje: 2015. godine
 6. izdanje: 2016. godine
 7. izdanje: 2017. godine
 8. izdanje: 2018. godine
 9. izdanje: 2019. godine
 10. izdanje: 2020. godine

ŠTO TREBATE ZNATI O SEKSTINGU?

Podučavanje o seksualnome ponašanju adolescenata u digitalnome dobu

SEXYOUTH

10 razloga zašto NE sudjelovati u sekstingu

- 1** **Uključena je druga osoba o kojoj sada ovisiš.**
Te nije nešto što više ovisi o tebi. Sada nekog drugog može odušiti želja i ti ne biš prođjao/la tvoj seksualno eksplicitan sadržaj.
- 2** **Ljudi i odnosi se mogu promijeniti.**
U tvojim se mjesecima brzo odnosi i ponašanje osobe u neželjen odnosima postaju međusobno nepodnošljivi.
- 3** **Zaštita digitalnih informacija je složena.**
Misliš li da druga osoba dobro štiti tvoju tajnu? Hoće li teško javiti potpunu sigurnost?
- 4** **Nemogućnost kontrole distribucije.**
Svaki sadržaj koji se pojavljuje na internetu je nepovratna stvar i nemoguće je kontrolirati distribuciju digitalnih sadržaja.
- 5** **Sadržaj može odavati jako puno informacija.**
Misliš da te nitko neće prepoznati ako ti se ne vidi lice? Ukloni, pliciraj... ili onaj tlo ima tvoj seksualno eksplicitan sadržaj može ostati detektat.

HTZZ

Neki zakoni kažnjavaju radnje povezane sa sekstingom.

Budi posebno oprezan kada snimaš seksualno eksplicitan sadržaj osobe mlađe od godine 18 godina, jer je moguće potpuno kazneno djelo stvaranja, posjedovanja i/ili distribucije djeteta pornografije.

Društvene mreže svijet čine manjim.
Svaki ti se nepoznatik među mladićima (i djevojčicama) na internetu? Internet pruža mogućnost da i nama bliže osobe vide seksualno eksplicitan sadržaj.

8 **Postoji opasnost od ucjene - "Sextortion".**
Misliš li da znaš da koga sadržaj može doći? Seksting (seksualno eksplicitni sadržaj) u pogrešnim rukama predstavlja rizik seksualne izjave.

9 **Internet je brz i moćan. Bez ograničenja!**
Misliš li da možeš kontrolirati nos interneta? Internet je najbrži kanal u svijetu razmjene informacija.

10 **Povećan rizik od nasilja putem interneta.**
Što misliš da će se dogoditi ako tvoj sadržaj bude objavljen bez tvoj pristanka? Jedan od motiva sadjelovanja u sekstingu može biti namjerno štetno drugoj osobi.

HTZZ

VODIČ ZA RODITELJE ŠTO UČINITI I KAKO SE NOSITI SA SEKSTINGOM MEĐU MLADIMA?

HTZZ

- Zaključak

- Kako je riječ o području istraživanja koje je tek u začetku, praksa preventivnog i tretmanskog rada još uvijek nije ustaljena.
- Iako se u prevenciji sekstinga naglašava važnost provođenja preventivnih aktivnosti na različitim razinama i područjima (zdravstvo, obitelj, policija, pravosuđe, zakonodavstvo i sl.) većina do sada provedenih istraživanja naglašava da su **škole najprikladnija mjesta za provođenje preventivnih aktivnosti.**

Hvala na pažnji

